

al Educației, a declarat că „Nu putem să spunem că această slujbă este ilegală (...) Dacă cei din unitatea de învățământ consideră, doresc să cheme un preot pentru a ține o slujbă, nu este absolut nimic ilegal”, în condițiile în care astfel de evenimente religioase sunt interzise explicit prin prevederile legii educației și ale regulamentului de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar (sursa: <https://www.agerpres.ro/educatie-stiinta/2019/09/09/ministrul-interimar-al-educatiei-despre-slujbele-religioase-de-la-ceremoniile-de-incepere-a-noului-an-scolar-nu-sunt-obligatorii--366510>).

Ocupând demnitatea de ministru al Educației, domnul Valer-Daniel Beazu a permis Bisericii Ortodoxe Române să influențeze deciziile inspectoratelor școlare și astfel ale unităților publice de învățământ, în interesul Bisericii și în detrimentul interesului superior al copiilor.

Asociația are în vedere depunere unei plângeri penale împotriva domnului Valer-Daniel Breaz pentru abuz, respectiv neglijență în serviciu și pentru instigarea la desconsiderarea și nerespectarea legii, care au avut ca efect încălcarea drepturilor copiilor și ale cadrelor didactice la libertatea de gândire, de conștiință și de religie și la un tratament egal în fața legii.

Întrebată în legătură cu oficierea slujbelor religioase în unitățile publice de învățământ din județul Brașov, doamna Adriana Bucur, inspectoare școlară generală, a răspuns: „Eu sunt un om credincios și consider că e firesc să fie binecuvântată unitatea școlară, copiii, părinții, profesorii din unitățile respective” (sursa: <https://stirileprotv.ro/educatie/scandal-in-jurul-slujbelor-din-prima-zi-de-scoala-avocat-codul-penal-interzice-asta.html>).

De asemenea, aflat la festivitatea de începere a anului școlar, la Colegiul Național „Radu Negru”, Făgăraș, domnul Ion Negrilă, inspector școlar general adjunct al județului Brașov a afirmat: „Eu vreau să vă spun un lucru, că ateismul fără Dumnezeu nu are cum să existe. Așa că de-asta se țin slujbele la începutul anului școlar și nu numai atunci” (sursa: [https://adevarul.ro/locale/brasov/adjunctul-iSj-brasov-ateismul-dumnezeu-nu-existe-de-asta-tin-slujbele-inceputul-anului-scolar-1\\_5d766c11892c0bb0c6706347/index.html](https://adevarul.ro/locale/brasov/adjunctul-iSj-brasov-ateismul-dumnezeu-nu-existe-de-asta-tin-slujbele-inceputul-anului-scolar-1_5d766c11892c0bb0c6706347/index.html)).

Prin petiția nr. 45, înregistrată la Cabinetul Doamnei prim-Ministru la nr. 17/12724/16.09.2019, Asociația a solicitat eliberarea din funcție a domnului ministru al Educației, a doamnei inspectoare generală și a domnului inspector școlar general adjunct ai Inspectoratului Școlar Județean Brașov.

Ca urmare a sesizării Asociației, Avocatul Copilului, din cadrul instituției Avocatul Poporului, a transmis Ministerului Educației o adresă prin care a solicitat să i se comunice în ce stadiu se află elaborarea normei la care CNCD și Curtea de Apel București au făcut referire în hotărârile pe care le-au emis.

Prin prezenta, în conformitate cu prevederile art 2, alin (4) și (11), ale art. 18, ale art. 19, ale art. 35 alin (5), ale art. 26, alin (1) și (2), și ale art. 28, alin (5), vă rugăm să sancționați Ministerul Educației pentru discriminarea repetată a copiilor, a elevilor majori aflați în aceeași situație, a părinților și a cadrelor didactice care nu împărtășesc ideile sau credințele promovate, în mod nelegal, în unitățile publice de învățământ.

Vă mulțumim!

Cu considerație,

Emil Moise, Președinte al colegiului Director

**Fred RODELL\***

## Adio revistelor de drept

Fred Rodell (1907–1980) a fost un profesor american specializat în drept constituțional, dreptul muncii, drept administrativ și drept fiscal, care a predat la Yale Law School între 1939 și 1973. A ținut și un curs de scriere juridică. Printre cărțile semnate, se numără *Fifty-Five Men: The Story of the Constitution* (1936); *Woe Unto You, Lawyers* (1939); *Nine Men: A Political History of the Supreme Court, 1790–1955* (1955).

Considerat „tânărul rebel” al mediului universitar juridic american, s-a remarcat prin claritatea și prin ușurința scrisului, dar și prin atacurile la adresa oponentilor de idei. Este comparat de Jerome Frank cu Jeremy Bentham, datorită capacității sale de a scoate la lumină defectele metodelor juridice: „Neliniștindu-i pe cei care se complac în meseria lor, Benthamii și Rodellii sunt utili atât profesiei, cât și publicului pe care îl servesc”.<sup>1</sup>

Cercetătorii avizați îl încadrează în curentul realismului juridic<sup>2</sup>, deși el însuși susține că această catalogare „cuprinde, într-o singură expresie, atât pusul punctelor pe *i*, trasarea liniuțelor pe *t*, perfecționismul și meticulozitatea lui Karl Llewellyn, cât și cercetarea cu caracter universal a lui Walton Hamilton”.<sup>3</sup> Declară că elaborează și exprimă „judecăți de valoare” și că-i pasă de „scopurile politicilor publice”, deși „nu-l va fi auzit nimeni, vreodată, folosind acest gen de limbaj”.<sup>4</sup>

Charles Alan Wright afirmă că articolul *Goodbye to Law Reviews*, tradus acum în limba română, este, „probabil, cel mai citit și mai controversat articol din toată literatura juridică”.<sup>5</sup>

## Traducătorii

\* Traducerea articolului lui Rodell a fost realizată de Valentin Constantin și Teodor Papuc, iar publicarea ei a fost autorizată de Virginia Law Review Association. „Goodbye to Law Reviews” a fost tipărit pentru prima dată în *Virginia Law Review*, vol. 23, 1936-1937, pp. 38-45.

1 Jerome Frank, „Introduction,” în Fred Rodell, *Woe Unto You, Lawyers!*, ediția a II-a, Pageant Press, New York, 1957.

2 G. Beth Packert, „The Relentless Realist: Fred Rodell’s Life and Writings,” *University of Illinois Law Review*, nr. 3, 1984, p. 823.

3 Fred Rodell, „Legal Realists, Legal Fundamentalists, Lawyer Schools, and Policy Science – Or How Not to Teach Law,” *Vanderbilt Law Review*, nr. 1, 1947, p. 6.

4 Fred Rodell, Legal „Realists, Legal Fundamentalists ...” ... p. 7.

5 Charles Alan Wright, „Goodbye to Fred Rodell,” *The Yale Law Journal*, vol. 89, nr. 8, 1980, p. 1455. Charles Alan Wright a fost o autoritate a dreptului constituțional american și avocat în mai multe cauze celebre judecate

Nu interesează pe nimeni, firește, faptul că îmi public, probabil, ultimul articol într-o revistă de drept. Ca o chestiune de fapt, ar însemna încă un articol pe lângă cel pe care am dorit să-l scriu inițial. Era ceva în genul unei decizii de Anul Nou. Totuși, obiectul solicitării care mi-a fost adresată, cea de a contribui cu un text despre revistele de drept, mi s-a părut o șansă extraordinară de a-mi face mai bine remarcată viitoarea mea absență din listele cu „Articole de fond” și cu „Autori principali”, fără să-mi sug degetul și fără să bombănesc. Respectând cele două tradiții – un procedeu pe care juriștii îl vor înțelege imediat – am decis să-mi încalc promisiunea și să nu aștept cel de-al doilea surâs al șansei. Acesta este motivul pentru care nu mai vreau să contribui la întreținerea a ceva muribund calitativ și prolific cantitativ, așa cum este literatura juridică.

Există două lucruri greșite în majoritatea scrierilor juridice. Unul este stilul lor. Celălalt – conținutul lor. Asta, despre înveliș. Și, deși în revistele de drept este binecuvântată de obicei literatura juridică cea mai înaltă – în nici un caz să nu ignorați raționalizarea fantezistă a practicii juridice cunoscută sub numele de opinie judiciară –, tot în revistele de drept se acoperă gramele de conținut cu kilogramele unui pretins stil. Autorul obișnuit din revistele de drept este deosebit de talentat în a spune nimic cu un aer plin de importanță. Când mai citeam reviste de drept, îmi venea mereu în minte imaginea unui elefant care încearcă să lichideze o muscă.

Apoi, stilul antediluvian sau eroico-ridicol în care sunt scrise majoritatea materialelor din revistele de drept a fost, după câte știu, criticat mai demult. Critica nu a produs niciun efect, tot așa cum această critică nu va avea niciun rost. Nu uitați că doar la cerere îmi exprim lamentările despre literatura juridică.

Ca să atacăm, totuși, chestiunea stilului, faptul că nu poate fi spus nimic convingător și nici cu umor pare să fie un principiu cardinal al scrierii și redactării unei reviste de drept. Iar asta, bănuiesc eu, în numele a ceva care se cheamă atitudine demnă. Nu contează că majoritatea oamenilor – până și juriștii intră în această categorie – citesc fie pentru a se convinge de ceva, fie pentru a se amuza. Nu contează că până și în exemplele, rar-întâlnite, în care se citește pentru informare, oamenii presară puțin piper sau puțină sare peste informația lor. Și nu ar fi nevoie de condimente, dacă i-ar ajuta revistele de drept. Dar revistele de drept aleg să rămână demne și ignorate.

Să presupunem că un autor colaborator al revistelor de drept vrea să critice o decizie a unui tribunal. Ar spune oare că, „Într-o opinie plictisitoare și imbecilă, judecătorul Fussbudget și-a deformat logica și și-a înjosit funcția, pentru a ajunge la un rezultat care nu este doar profund retrograd, ci și ridicol”? Ar putea gândi așa, însă nu o spune răspicat. Nu spune nici măcar că „A fost o decizie profund stupidă”. Ceea ce spune el este: „S-ar părea că o concluzie contrară ar putea fi, probabil, motivată mai convingător”. „S-ar părea –”, mama frazelor lașe, cultivată încă de revistele de drept, în numele atitudinii demne.

Unul din capriciile stilului care scade inevitabil puterea de convingere și claritatea textelor din revistele juridice este tabu-ul pronumelor la persoana întâi. Un „eu” sau un „mie” este considerat mai degrabă o formă destrăbălată de nudism prin publicare. Pentru a evita despuieria, impersonalul artificial este aproape obligatoriu: – „Se sugerează –”, „Se propune –”, „S-ar părea –”. Nu știu dacă autorii consideră că asemenea formulări îi la Curtea Supremă a Statelor Unite.

scufundă în anonimat, astfel încât lumea să nu bănuiască cine sugerează și cine propune. Știu că formulele acestea conduc în mod frecvent la genul de enunțuri care par traduse din germană de cineva care nu cunoaște suficient limba engleză.

Frazele lungi, formulările încurcate și cuvintele ambigue, care parcă își cer iertare pentru îndrăzneala de a exprima o opinie, constituie o parte a prețului pe care-l plătesc revistele de drept pentru atitudinea demnă atât de dragă lor. Iar perifriza nu garantează calitatea. Recunosc faptul că o floretă pusă în niște mâini îndemânate poate fi folosită la fel de eficient ca o măciucă. Dar autorul obișnuit din revistele de drept disprețuiește banala măciucă și face eforturi să ajungă, prin stilul său, la o floretă, găsindu-se apoi în situația în care mânuiește o poartă de hambar.

Mai mult, umorul exploziv este considerat de un desăvârșit prost-gust. Nu cunosc nimic în scriitură atât de vulnerabil la burlesc, la satiră sau ghionturi sporadice sub coaste, așa cum este aerul pompos și bombastica dialecticii juridice. Probabil că acesta este motivul pentru care nu întâlnim bufoni și povestitori de anecdote în literatura juridică și motivul pentru care redactorii revistelor juridice își încruntă sprâncenele, peste programul obișnuit, pentru a-și curăța publicațiile de toate glumele care ar putea provoca un hohot homeric. Dreptul este un grăsan care coboară strada, cu un joben pe cap. Și este tot atât de departe de revistele de drept, cum sunt cei care aruncă bulgări de zăpadă sau ștregarii care așază într-un mod bine calculat o coajă de banană pe podea.

Rar, foarte rar, se tipărește și puțin umor grav. Însă trebuie să fie genul de umor care provoacă cel mult un zâmbet crispat și nu un hohot. Iar majoritatea autorilor din revistele de drept care încearcă să provoace zâmbete crispate se pomenesc cu unul dintre sunetele pedante, eliberate de profesori prin sălile de clasă care arată clar o reacție jenată. Cel mai bun mod de a ilustra derizoriul unei reviste de drept este să dai peste cap câteva pahare și să citești, mai apoi, cu voce tare, orice articol. Poate fi într-adevăr amuzant.

Apoi chestiunea cu notele de subsol, criteriile *Phi Beta Kappa* ale scrierii juridice și cauza furiei tuturor celor care au citit vreodată o revistă de drept dintr-un alt motiv decât lenea. În măsura în care le identific corect, există două tipuri de note de subsol. Tipul explicativ, sau *dacă-nu-ai-înțeles-ce-am-spus-în-text-asta-te-ar-putea-ajuta*. Și tipul probant, sau *dacă-ești-din-Missouri-aruncă-o-privire-peste-cele-menționate*.

Nota de subsol explicativă este o scuză care îi permite autorului din revistele de drept să fie confuz și ambiguu în expunerea articolului, scriind în josul paginii ceea ce ar fi trebuit să scrie în text. Însă băutul apei în puiă este o deprindere de care nu te poți debarasa ușor și, astfel, cititorul trebuie să utilizeze uneori engleza inversă<sup>6</sup>, revenind la text pentru a afla ce are în vedere nota de subsol. Totuși, este adevărat că e permisă un pic mai multă degajare atunci când corpul de litere este mai mic. Așadar, „Se sugerează” din textul unui articol poate oferi o notă de subsol explicativă care să spună că „Aceasta este o sugestie personală a autorului”.

Nota de subsol probantă este alcătuită adesea din nimic altceva decât o listă de denumiri de cazuri pe care autorul naiv le-a căutat și le-a aruncat într-o grămadă. Aceste felii uriașe scrise cu caractere minuscule, atât de îndrăgite de studentul care întoarce

<sup>6</sup> *Reverse English* – cuvinte englezești care, din cauza neutilizării lor sau a sintaxei greșite, exprimă un sens opus celui avut în vedere sau lasă semnificația lor exactă sub semnul îndoielii (n. tr.).

pagina și vede doar două sau trei rânduri de text deasupra lor, sunt ceea ce fac un articol juridic foarte, dar foarte savant. Ele reflectă, de asemenea, devierea spre suspiciune a minții juridice. Se pare că nu-i este permis unui om să facă o afirmație directă până nu-și ia cititorii de mână și-i conduce la capitol și la verset. Fiecare autor juridic este prezumat mincinos până nu se justifică cu un mănunchi de note de subsol.

În orice caz, mania notelor de subsol nu educă altceva decât o gândire confuză, o scriere neîndemânică și ochi mult prea solicitați. Toate articolele care trebuie explicate sau probate prin umplerea lor cu numere scrise cu caractere mici, până ajung să arate ca niște integrame sau ca niște rebusuri, nu au niciun drept la existență. Și dacă un autor nu are nevoie, de fapt, de note de subsol și le adaugă doar pentru că dă bine sau de amorul artei, ar trebui judecat pentru uciderea cu intenție a văzului și a răbdării cititorilor săi.

Excepțiile de la tradițiile demnității triste și ale erudiției false din textele revistelor de drept sunt pe cât de rare, pe atât de fermecătoare. Din când în când, un Thomas Reed Powell<sup>7</sup> iese din pluton cu o opinie judiciară imaginată, care pur și simplu calcă leul pe coadă. Din când în când, un Thurman Arnold<sup>8</sup> uită de notele lui de subsol, de parcă ar sugera că dacă oamenii nu-l cred pe cuvânt sau nu-l înțeleg, e problema lor, nu a lui. Însă, chiar și aceste abateri nevinovate de la etichetă sunt tolerate cu prudență, arareori, și pot atrage privirile suspicioase ale confrăților mai pioși ai autorului.

Per ansamblu, cămașa de forță a stilului revistelor de drept a omorât ceea ce ar fi fost o literatură vie. Ea a desfigurat până și puținele exemple de scriere juridică care au de spus ceva cu adevărat. Sunt ultimul care ar admite că un text juridic poate fi scris pentru a fi citit ca un roman erotic succulent sau ca o povestire cu detectivi, însă nu-mi dau seama de ce trebuie să semene cu o combinație dintre o predică de secol XIX și un tratat de matematică superioară. Un om care scrie un articol pentru o revistă de drept trebuie să atragă un public puțin mai mare decât numărul mic al colegilor lui, care răsfoiesc revista din complezență, și cei câțiva studenți care transpiră deasupra ei, pentru că le-a fost indicată.

Firește, celofanul convențional în care sunt ambalate majoritatea textelor juridice nu este lipsit de legătură cu însuși produsul. Sunt deplin conștient că conținutul determină stilul. Sunt conștient, de asemenea, că una din metodele cele mai bune de a-i băga cuiva pe gât marfă de calitate inferioară este să o ambalezi atractiv. Și, deși revistele de drept și autorii acestora merită să treacă prin baia de roșii răcoapte, din cauza devotamentului lor pentru ceea ce susțin solemn că e cel mai adecvat stil juridic, esența ascunsă în spatele acestui stil și conținutul acestor texte juridice sunt cele care fac din literatura juridică un lucru jenant și de nimic.

Lui Harold Laski îi plăcea să spună că atunci când se produc revoluții, juriștii sunt primele victime. Acest lucru ar putea semnifica doar schimbarea macazului, însă mie mi se pare extrem de relevant. Motivul pentru care juriștii se îndreaptă primii spre ghilotină sau spre plutonul de execuție este acela că – se presupune că dreptul este considerat un instrument creat pentru a servi societății, o modalitate civilizată de a facilita mișcarea roților fără o fricțiune prea mare – nu există un grup care să fie preocupat mai mult de

<sup>7</sup> Thomas Reed Powell (1880-1955), avocat, profesor de drept, teoretician și arbitru american (n. tr.).

<sup>8</sup> Thurman Wesley Arnold (1891-1969), avocat american din Washington, D.C., profesor la Yale Law School (n. tr.).

propriile persoane decât de bunăstarea societății. Dacă există o așteptare rezonabilă ca juriștii să poarte torța și să lumineze calea corectă, ea se datorează faptului că juriștii sunt cei care scriu despre drept. Devine explicabil de ce sunt sacrificați primii.

Mărturisesc că „a servi societății” este o expresie ușor uzată, cu iz de școală duminicală. Fără îndoială, există modalități mai bune și mai cuprinzătoare de exprimare a aceleiași idei, însă ea transmite, totuși, o explicație a ceea ce am în vedere. Am în vedere că dreptul, ca instituție, ca știință sau ca un fetiș de înaltă clasă, are, în lumea asta, o misiune de îndeplinit. Și această misiune nu este nici redactarea unor opinii savante pentru clienții prosperi, nici selectarea, cu ochii prea larg deschiși, a hotărârilor judecătoreștilor curților de apel care, din varii motive, unele clare, altele obscure, au menținut sau au anulat deciziile instanțelor inferioare.

Totuși, ar fi greu de ghicit, din majoritatea materialelor publicate în revistele de drept, că dreptul și juriștii au altceva de făcut decât să lanseze cu grijă (cu siguranță nu în culori stridente) argumentele juridice și să construiască, să reconstruiască și să demoleze sporadic niște căsuțe de teorie cu fundația în nisip și cu premise false. Ar fi greu de ghicit, din masa de articole dedicate unor asemenea analize valoroase precum „Legea împotriva inalienabilității în Saskatchewan”<sup>9</sup>, „Noi metode de evitare a impozitării prin utilizarea *trust*-ului” sau „Un răspuns la o replică la un comentariu despre critica modificării *Legii privind conflictele de legi*”.

Autorii din revistele de drept par să ocupe rândurile celor mai calificați gânditori nombriliști de la noi. Când nu sunt preocupați de adăugarea și cârpirea listelor cu cazuri și a liniilor lor de logică comune, – așa încât un practician isteț să poată folosi descrierea cazurilor și logica lor ca și cum ar avea permisiunea să le folosească, – se ceartă aprins serios între ei în legătură cu semnificația vreunui principiu obscur pe care nouă judecători din zece nu l-ar accepta nici beți sau palmuiți.

Absorbția centripetă a misterelor fabricate în casă și prestidigitația cu conceptele juridice ar fi îndeletniciri perfect inofensive, dacă nu ar consuma atâta timp și atâta energie care ar putea fi folosite mai eficient în alte domenii. Și dacă nu ar ocupa, întâmplător, atât de mult spațiu în bibliotecile de drept. Se pare că asta nu le-a trecut niciodată prin minte majorității bărbaților studioși care își pierd timpul cu revistele de drept și cu subtilitățile neglijenței culpabile colaboratorilor acestora, cu justificarea clauzelor de servitute că nici viața, nici dreptul nu pot fi delimitate în cadrul celor patruzeci și patru de colțuri ale unui concept comod. Se pare că nu le-a trecut niciodată prin minte că trândăvesc, în timp ce Roma arde.

Nu vreau să dezvolt ideea, pentru că, se vede, a fost deja convingător fundamentată. Dreptul e singura alternativă la domnia forței, un mijloc de soluționare a multitudinii de probleme ale vieții. Mi se pare că prin articularea, în cadrul clanului juriștilor, a ideii că ar trebui să fie mai conștienți, în textele lor, de realitatea acestor probleme, și ar putea recunoaște singurul motiv al existenței dreptului: să ofere soluții pentru problemele vieții, nu continuarea clădirii, unul peste altul, într-o veselie, a unor mușuroaie tehnice șubrede și plictisitoare.

În ce privește stilul searbăd și senzația de superficialitate pe care le dau articolele

<sup>9</sup> O regiune de stepă (prerie) din centrul Canadei, care ocupă o suprafață totală de 651 900 km<sup>2</sup> (n. tr.).

revistelor de drept, nu m-am referit doar la efuziunile acelea elegante de la începutul unui număr, intitulate „articole de fond”. Umpluturile mai mici numite „note”, „comentarii”, „cazuri recente” și alți termeni ajutători merită același tratament, de vreme ce fac parte din reviste. Scrise, de obicei, de studenți, – iar apoi rescrise de către redactori –, temele lor sunt la fel de superficiale, iar stilul lor și mai bombastic. Nu constat nici o diferență, cu excepția faptului că, pentru a-și vedea materialele publicate cu un corp de litere puțin mai mare, autorii dominanți ai revistelor de drept sunt forțați să-și recunoască public calitatea de autori, pe când ceilalți suportă consecințele figurației.

Dacă există o secțiune a revistelor scutită parțial de aceste inconveniențe, atunci ea este secțiunea rezervată recenziilor. Când vine vorba de recenziile cărților nou-apărute, „bontonul” nu este aplicat cu strictețe, iar uneori se vorbește cu voce tare, ba se mai scapă și câte o glumă. În consecință, recenziile cărților sunt așezate la sfârșitul cortegiului, precum verișorii din provincie, și cine vrea să-și scoată pantofii și să se simtă ca acasă într-o revistă de drept, ar face bine să intre prin bucătărie.

Toate acestea ridică o altă întrebare, al cărei răspuns sunt curios să-l aflu. Mă întreb de ce arată toate revistele de drept, în măsura în care vorbim de traseu și de peisajul general, ca un rând de cadavre dintr-o morgă? De ce pornesc ele cu o fanfară de trei sau patru articole de fond, iar apoi se dezumflă, cu variații pe aceeași temă, până ajung la rubrica recenziilor?

Răspunsul pe care îl intuiesc, dar pe care nu-l pot proba, este că toate au fost atrase într-un joc de acompaniament al liderului, cu tonul dat de *Harvard Law Review*. Acest fapt ar putea fi important, de asemenea, pentru atitudinea generală plină de demnitate a articolelor din revistele de drept. Nu am nimic împotriva lui *Harvard Law Review* și nimic special împotriva lui *New York Times*, dar mi se pare că dacă toate ziarele din țară s-au concentrat într-un efort de imitare a ținutei impunătoare a ziarului *Times*, și presa cotidiană ar putea avea nevoie, la fel de bine, de un stimulent, ca și revistele de drept. Până și cu prețul promovării unui Hearst<sup>10</sup> în mijlocul lor, revistele de drept ar putea găzdui câteva articole speciale de ziar, câteva editoriale militante, o caricatură-două, și poate chiar un Walter Winchell<sup>11</sup>.

Când se discută cu cărțile pe față, nu surprinde pe nimeni că revistele de drept sunt atât de proaste pe cât sunt. Articolele principale, ca și recenziile de cărți, sunt scrise în mare parte de profesori și viitori profesori de drept al căror interes de bază este să publice ceva care să fie fluturat în fața decanilor, atunci când solicită o avansare, pentru că metoda acceptată a reușitei în învățământul juridic este să scrii constant, într-un mod decent, ceva care va fi publicat. Studenții care scriu pentru revistele de drept sunt încurajați în ideea că-și vor putea găsi locuri de muncă după absolvire în schimbul sclaviei lor, iar super-studenții care fac munca editorială sau munca murdară sunt încurajați și mai mult de ideea că vor avea parte de cele mai bune joburi.

În plus, singurii consumatori de reviste de drept din afara sferei academice sunt birourile de avocați, care de fapt nu le citesc niciodată, ci le așază pe raft, pentru a le

folosi în caz de necesitate. Birourile de avocați iau în considerare revistele de drept în aceeași măsură în care se gândește un instalator la o țevă de plumb. Nu sunt foarte preocupați de aspectele literare sau sociale pe care le poate servi dreptul, dar sunt încântați că există altcineva care le caută cazurile și care găsește noi argumente care pot fi folosite în procesele proprii, și că dobândesc ceva în schimbul a, practic, nimic.

Astfel că oricine ține legătura cu o revistă de drept are parte de un fel de pâine cu unt, în sensul bun, firește, și cu toții – profesori, studenți și juriști practicieni – se mulțumesc cu unșul untului pe pâinea lor și a celorlalți. Este o schiță de portret de familie și toți cei care vehiculează ideea trăsniță că asociații ar trebui să-și ia o pauză pentru o gură de aer, se expun unor posibile înjurături. Este mult prea cald, și confortabil, și sigur înăuntru.

Și tot așa intuiesc că revistele de drept vor continua să producă materiale care nu merită citite, despre niște subiecte care nu merită efortul scrisului. Totuși, mi-ar plăcea să nu am dreptate.

Poate că într-o zi, revistele de drept, sau măcar unele din ele, vor avea inspirația să-și propună scopuri mai nobile. Poate că se vor plictisi de aruncatul monedelor îmbrăcate în fracuri, cu iluzia importanței și a gravității aruncatului bănușilor de aramă, în același zid învechit. Poate că vor înțelege că limba engleză este mai bună atunci când este utilizată firească și natural, și că dreptul nu este altceva decât o cale de a realiza un deziderat social, care nu trebuie tratat, de nici o școală de drept și de nici un birou de avocați din lumea asta, ca un scop în sine. Pe scurt, poate că într-o zi, revistele de drept vor înțelege ce spun. Până una alta, ele sunt penibile...

10 William Randolph Hearst (1863-1951), magnat al presei americane care a fondat cel mai mare trust de presă din America și ale cărui metode au influențat profund jurnalismul american (n. tr.).

11 Walter Winchell (1897-1972), jurnalist american, comentator al vieții mondene (n. tr.).